

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNE
Záhradnícka fakulta v Lednici

Kvetinové záhony a ich uplatnenie v záhradníckom výstavníctve.

Bakalárska práca

Vedúci práce: Ing. Jiří Martinek, Ph.D.

Autor: Nina Krajčírová

Lednice 2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

- Zpracovatelka: **Nina Krajčířová**
- Studijní program: Zahradní a krajinářská architektura
- Obor: Zahradní a krajinářská architektura
- Název tématu: **Květinové záhony a jejich uplatnění v zahradnickém výstavnictví.**
- Rozsah práce: 40 stran textu, rozsah příloh vyplýne v průběhu zpracování práce.

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární přehled zabývající se květinovými záhony se zaměřením na jejich využití v zahradnickém výstavnictví. Informace o květinových záhonech analyzujte, proveďte jejich stručnou a výstižnou charakteristiku, vše podpořte adekvátní obrazovou dokumentací.
2. Zpracujte přehled nejvýznamnějších evropských zahradnických výstav či veletrhů, které jsou charakteristické vyšším zastoupením květinových záhonů.
3. Zaměřte se na využití každoročně obnovovaných květinových záhonů a podrobněji charakterizujte realizované příklady použití letniček v těchto objektech.
4. Po domluvě s vedoucím bakalářské práce zvolte modelový objekt (případně i více objektů) a navrhňte zde různé typy každoročně obnovovaných letničkových záhonů.
5. Projektovou dokumentaci k letničkovým záhonům zpracujte do úrovně projektu pro realizaci (osazovací detaily, technologické postupy zakládání a péče, položkový rozpočet).

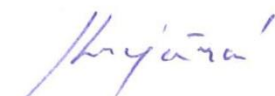
Seznam odborné literatury:

1. KUŤKOVÁ, T. *Květiny v zahradní a krajinářské architektuře : soubor prací a výsledků individuální tvůrčí činnosti*. Habilitační práce. MENDELU Brno, 2012. 166.
2. KUŤKOVÁ, T. Květinový záhon – trendy v použití letniček. In *Produkce okrasných rostlin II. Sborník přednášek*. Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2007, s. 27–32. ISBN 978-80-7375-085-5.
3. KUŤKOVÁ, T. – KLASOVÁ, K. Letničkové záhony z přímého výsevu. *Zahrada – park – krajina: odborný časopis oboru zahradní a krajinářská tvorba*. 2015. sv. 25, č. 1, s. 18–22. ISSN 1211-1678.
4. KUŤKOVÁ, T. Lze nahradit trávnick okrasnými bylinami?. In *Trávníkářská ročenka 2005*. Olomouc: Agrární obzor , 2005, s. 45–51.
5. OTRUBA, I. *Zahradně architektonická tvorba: část Zahradnické výstavnictví*. 1. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 1999. 58 s. ISBN 80-7157-363-9.
6. MARTINEK, J. – HAVRÁNKOVÁ, T. – KLASOVÁ, K. Zahradnické výstavnictví. Elektronická opora – Podpořeno projektem OPVK CZ.1.07/2.2.00/28.0220. [online]. 2014. URL: https://mendelu.sharepoint.com/zf/e-opory/ZAKA/ZV/_layouts/15/start.aspx#/SitePages/DomovskaStranka.aspx.
7. KUŤKOVÁ, T. Květinový záhon – trendy v použití trvalek. In *Produkce okrasných rostlin II. Sborník přednášek*. Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2007, s. 20–26. ISBN 978-80-7375-085-5.
8. KUŤKOVÁ, T. *Soudobé trendy v použití květin v zahradní a krajinářské architektuře = Contemporary trends in flower use in landscape architecture*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. 90 s. Folia Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis : edition of original papers and monographs =. ISBN 978-80-7375-708-3.
9. SEYFFERT, W. *Stauden : für dekorative Gestaltung und Schnittblumengewinnung*. Berlin: VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag, 1969. 407 s.
10. HEINRICH, A. – MESSER, U J. *Staudenmischpflanzungen : Praxis – Beispiele – Tendenzen*. Stuttgart: Ulmer, 2012. 224 s. ISBN 978-3-8001-7586-4.
11. DISABATO-AUST, T. *The well-designed mixed garden : building beds and borders with trees, shrubs, perennials, annuals, and bulbs*. 4. vyd. Portland, Or. [u.a.]: Timber, 2008. 460 s. ISBN 978-0-88192-559-3.

Datum zadání bakalářské práce: leden 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2017

L. S.

Nina Krajčířová
Autorka práce

Ing. Jiří Martinek, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. Pavel Šimek, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Robert Pokluda, Ph.D.
Děkan ZF MENDELU

ČESTNÉ PREHLÁSENIE

Prehlasujem, že som svoju bakalársku prácu na tému „Kvetinové záhony a ich uplatnenie v záhradníckom výstavníctve“ vypracovala samostatne a všetky použité pramene a informácie sú uvedené v zozname použitej literatúry. Súhlasím, aby moja práca bola zverejnená v súlade s § 47b zákona . 111/1998 Sb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov a v súlade s platnou *Smernicou o zverejňovaní vysokoškolských záverečných prác.*

Som si vedomá, že sa na moju prácu vzťahuje zákon 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brne má právo na uzatvorenie licenčnej zmluvy a používanie tejto práce ako školského diela podľa § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Ďalej sa zaväzujem, že pred spísaním licenčnej zmluvy o využití diela inou osobou (subjektom) si vyžiadam písomné stanovisko univerzity o tom, že predmetná licenčná zmluva nie je v rozpore s oprávnenými záujmami univerzity a zaväzujem sa uhradiť prípadný príspevok na úhradu nákladov spojených so vznikom diela, a to až do ich skutočnej výšky.

V Lednici dňa

.....

(podpis autora)

POĎAKOVANIE

Rada by som sa poďakovala vedúcemu bakalárskej práce pánovi Ing. Jiřímu Martinkovi, Ph.D. za odborné vedenie, konzultácie, trpezlivosť, ochotu a podnetné návrhy k práci. Tiež by som rada poďakovala pani doc. Ing. Tatiane Kuťkovej, CSc. a Ing. Kristýne Klasovej za cenné rady, konzultácie a odbornú pomoc pri teoretickej aj praktickej časti práce.

V Lednici dňa

.....

(podpis autora)

OBSAH

<u>1</u>	<u>Úvod</u>	<u>8</u>
<u>2</u>	<u>Cieľ práce</u>	<u>10</u>
<u>3</u>	<u>Literárny prehľad</u>	<u>11</u>
3.1	Kvetinové záhony _____	11
3.1.1	Pojmy _____	11
3.1.2	Typológia kvetinových záhonov _____	12
3.1.3	Vlastnosti kvetinových záhonov a ich využitie v záhradnej architektúre _____	13
3.2	Výstavnícka tvorba _____	13
3.2.1	Pojmy _____	15
3.2.2	Výstavnícka tvorba v záhradnej architektúre _____	16
3.2.3	Rastlinný materiál z pohľadu záhradníckeho výstavníctva _____	16
3.2.4	Záhradnícka výstava _____	20
3.2.5	Záhradné veľtrhy _____	20
3.2.6	Záhradné festivaly _____	20
3.2.7	Kvetinové a záhradné šou _____	21
3.3	Uplatnenie kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve _____	21
3.3.1	Európske festivaly, výstavy a veľtrhy charakteristické kvetinovými záhonmi _____	22
3.3.2	Typy kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve _____	23
3.3.3	Každoročne obnovované kvetinové záhony a ich využitie vo výstavníckej tvorbe _____	23
3.4	Letníčkové záhony v záhradníckom výstavníctve _____	27
<u>4</u>	<u>Materiál a metóda</u>	<u>28</u>
4.1	Materiál _____	28
4.1.1	Modelový objekt č. 1 _____	28
4.1.2	Modelový objekt č. 2 _____	30
4.1.3	Modelový objekt č. 3 _____	31
4.2	Metóda _____	32
4.2.1	Modelový objekt č.1 _____	33
4.2.2	Modelový objekt č.2 _____	33

4.2.3 Modelový objekt č.3	33
<u>5</u> Výsledky práce	35
5.1 Modelový objekt č.1	35
5.2 Modelový objekt č.2	37
5.3 Modelový objekt č.3	38
<u>6</u> Diskusia	39
<u>7</u> Záver	41
<u>8</u> Súhrn a resume, kľúčové slová a key words	42
<u>9</u> Zoznam použitých zdrojov	44
9.1 Zoznam použitých literárnych zdrojov	44
9.2 Zoznam použitých internetových zdrojov	46
9.3 Zoznam použitých podkladov	47
<u>10</u> Prílohy	49
10.1 Tlačené prílohy	49
10.1.1 Obrázkové tabule	49
10.1.2 Tabuľky	49
10.1.3 Modelový objekt č.1	49
10.1.4 Modelový objekt č.2	50
10.1.5 Modelový objekt č.3	50
10.2 Prílohy na CD	50
10.2.1 Modelový objekt č.1	50
10.2.2 Modelový objekt č.2	50
10.2.3 Modelový objekt č.3	51

1 Úvod

Tvorba kvetinových záhonov sa dá považovať za formu záhradného umenia. Pri tvorbe kvetinových záhonov je nutné dbať na odbornosť, kompozičné princípy, estetickú hodnotu, ekologickú a pestovateľskú náročnosť jednotlivých jedincov. O tvorbe kvetinových skupín a nutnosti poznania jednotlivých druhov pojednáva Kulišan (1915), ktorý tvrdí, že kto nepozná dokonale jednotlivé druhy kvetín, nemôže z nich vytvoriť ladne pôsobiacu skupinu. Výstavnícke objekty s uplatnením kvetinových záhonov či s inou formou uplatnenia kvetín predstavujú výnimočné architektonické a záhradnícke dielo.

Výstavnícke priestory sú potom komplexné dielo produkcie, stavbárskej architektúry, záhradníckej architektúry, výtvarnej tvorby, manažérskych a ekonomických schopností. Jedná sa o spojenie viacerých odvetí, takže všeobecne o výstavníckej tvorbe hovoríme ako o komplexnom odbore, ktorý má propagačnú, informačnú a vzdelávaciu funkciu. Výstavnícka tvorba je estetickou tvorivou činnosťou (MARTINEK 2014).

Výstavnícka tvorba je akýsi komunikačný prostriedok. Tvorí most medzi produkciou a odberom, inováciou a zabehnutým stereotypom.

Predstavuje hnací prostriedok všeobecného rozvoja. Jej hlavný zmysel je v objavovaní nového, uplatňovaní nových technológií a materiálov (MARTINEK 2014).

Výstavnícka tvorba zaujme návštevníka svojím novodobým vzhľadom a predovšetkým pohľadom na aktuálny životný štandard, ale taktiež na súčasné problémy, vyjadruje sa k politickým či kultúrnym stanoviskám rôznymi formami materiálov a technológiami spracovania. Celý odbor výstavníckej tvorby napreduje v súlade s trendom globalizácie, v istých prípadoch by sa dalo hovoriť o tom, že samotná výstavnícka tvorba udáva smer.

Kvetinové záhony vyplňajú náš obytný priestor, každý ich vníma inak, niekto ako bezvýznamný doplnok, iný ako okúzľujúcu krásu. Či už vo verejných priestranstvách alebo v súkromných objektoch, bez ohľadu na zaľudnenosť, sa vysádza mnoho kvetinových záhonov, pretože prirodzene zvyšujú estetickú hodnotu miesta.

Dalo by sa tvrdiť, že kvetinové záhony majú propagačnú, vzdelávaciu a informačnú funkciu prirodzene. Pri tvorení záhona človek propaguje svoj vkus, ekonomické možnosti, tým zároveň informuje verejnosť a vzdeláva sa pri ich tvorbe, ak neberieme do úvahy, že si ich tvorbu objedná ako službu.

Pri uplatnení kvetinových záhonov vo výstavníckej tvorbe je nutné klásť dôraz na špecifickosť použitého materiálu, ktorý je tvorený živými rastlinami – kvetinami. Spája sa s ním mnoho kladných vlastností ako vysoká estetická hodnota, variabilita, atraktivita a prítťaživosť, dokonalý detail, ekologické aspekty, možnosť modularity a opakovaného použitia.

Použitie živého materiálu si nesie so sebou aj mnoho limitujúcich faktorov. Nutnosť udržania optimálnych životných podmienok, ktoré sa na niektorých stanoviskách nedajú vôbec docieľiť, ako napríklad požiadavky na svetelnú a tepelnú amplitúdu rastliny, vodu, vlhkosť a prúdenie vzduchu. Okrem špecifických nárokov rastlín je limitujúca pri tvorbe aj samotná inštalácia rastlinného materiálu vo výstavnom priestore a následná údržba kompozície v optimálnom stave (MARTINEK 2014).

Spojením výstavníckej tvorby a záhradnej architektúry vznikajú hodnotné diela, ktoré obohacujú priestor, priamo alebo nepriamo vzdelávajú obyvateľstvo, zobytnujú a inovujú ho, poukazujú na technologické pokroky. Príkladom hodnotného diela, ktorý vznikol spojením výstavníckej tvorby a záhradnej architektúry sú napríklad areály svetovej výstavy EXPO či mnohé verejné parky, v ktorých ale záhradná architektúra tvorí iba časť veľkého celku. Zo záhradných výstav je to napríklad výstavnícky areál festivalu Chaumont-sur-Loire vo Francúzsku. Výstavnícka tvorba má kladný vplyv na ekonomický rast krajín a ich postavenie voči ostatným krajinám.

2 CIEĽ PRÁCE

Cieľom práce je spracovanie literárneho prehľadu o kvetinových záhonoch a záhradníckom výstavníctve, so zameraním na uplatnenie kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve. Informácie získané o kvetinových záhonoch, ich použitie alebo možnosti využívania v záhradníckom výstavníctve podrobne analyzuje, stručne a zároveň výstižne charakterizuje a obrázkovo dokumentuje. Následne sa zaoberá vytvorením prehľadu najvýznamnejších európskych záhradníckych výstav, veľtrhov a festivalov s väčším zastúpením uplatnenia kvetinových záhonov. Práca sa ďalej zacieľuje na každoročne obnovované kvetinové záhony, špecifikuje a charakterizuje ich. Získané poznatky spracováva a uplatňuje ich pri charakterizovaní realizovaných príkladov použitia letničiek vo výstavníckych objektoch.

Vybrané tri modelové objekty charakterizuje a uplatňuje v nich rôzne typy každoročne obnovovaných letničkových záhonov. Spracováva projektovú dokumentáciu k letničkovým záhonom do úrovne projektu pre realizáciu, ktorá zahŕňa osadzovací detail, technologické postupy zakladania, technologické postupy nasledovnej starostlivosti a položkový rozpočet.

3 LITERÁRNY PREHĽAD

3.1 KVETINOVÉ ZÁHONY

Kvetinové záhony sú neodmysliteľnou súčasťou nášho priestoru a v závislosti na umiestnení a kvantite použitého materiálu môžu tvoriť iba pestrý doplnok či samostatný rozsiahly celok. Kvetinové záhony pôsobia svojou variabilitou a vysokou estetickou hodnotou na psychologické vnímanie jedinca a tým priestor tvoria príjemnejší k pobytu.

Voľba formy kvetinového záhona závisí na kompozičnom zámere, požiadavkách stanoviska a samotným umiestnením v priestore.

3.1.1 POJMY

KVETINY

Kvetiny sú účelovo vytvorená skupina rastlín vychádzajúca z praktických záhradných potrieb (KUŤKOVÁ 2013). Machovec (1983,2006) vymedzuje podľa ekologicky-pestovateľských nárokov päť skupín kvetín: letničky, dvojročky, cibuľnaté rastliny, hl'uznaté rastliny a trvalky.

ZÁHON

Záhon je vymedzená plocha voľného alebo pravidelného tvaru osadená úžitkovými alebo okrasnými rastlinami (KORBAŘ 1964). Obdobná definícia popisuje záhon ako ohraničenú pôdnu plochu využívanú pre pestovanie záhradných kultúr rastlín (KOHOUT 1992).

V súlade týchto definícií záhonu, môžeme záhon charakterizovať ako prostredie (JELLICOE 1995), ktoré je možné bližšie špecifikovať ako prostredie, v ktorom zaisťujeme optimálne podmienky pre trvalo taxonomicky determinované spoločenstvo a v nasledujúcej starostlivosti súborom operácií tieto optimálne podmienky udržíme (KUŤKOVÁ, ŠIMEK 2000).

KVETINOVÝ ZÁHON

Kvetinový záhon je umelo vytvorené spoločenstvo bylín na spravidla vymedzenej ploche vonkajším ohraničením od okolia, pripravenej záhradníckymi technológiami tak, aby bola zaistená taxonomická skladba vychádzajúca zásadne iba z kompozičného zámeru. Záhon kvetín má určité vnútorné členenie, špecifickú účinnosť a intenzitu údržby v súlade s kompozičným zámerom a ekologicko - pestovateľskými nárokmi jednotlivých taxónov v záhone (KUŤKOVÁ, ŠIMEK 2000).

3.1.2 TYPOLOGIA KVETINOVÝCH ZÁHONOV

Kvetinové záhony je možné kategorizovať podľa rozličných hľadísk. O problematike jednotlivých kategórií typológie kvetinových záhonov pojednáva napríklad Machovec (1983,2006), Šimek (2000, 2006), Kuťková (2011,2013) a mnoho ďalších autorov, ktorí jednotlivé kategórie vo svojich dielach špecifikujú. Pre potreby záhradníckej praxe uvádza Kuťková (2013) nasledovné rozdelenie kvetinových záhonov:

- Kvetinové záhony podľa pestovateľských skupín
 - Každoročne obnovované kvetinové záhony
 - Každoročne neobnovované kvetinové záhony
- Kvetinové záhony podľa technológie založenia
 - Kvetinové záhony založené z predpestovanej výsadby
 - Kvetinové záhony založené z priameho výsevu
 - Kvetinové záhony založené kombináciou predpestovanej výsadby a priameho výsevu
- Kvetinové záhony podľa vonkajšieho tvaru
 - Pravidelné kvetinové záhony
 - Nepravidelné kvetinové záhony
- Kvetinové záhony podľa vnútorného priestorového riešenia
 - Monokultúrne kvetinové záhony
 - Kvetinové záhony s pravidelným vnútorným členením
 - Kvetinové záhony s nepravidelným vnútorným členením

- Kvetinové záhony podľa výškového riešenia
 - Kvetinové záhony jednoúrovňové
 - Kvetinové záhony viacúrovňové rozvoľnené
 - Kvetinové záhony viacúrovňové gradačné z jednej strany
 - Kvetinové záhony viacúrovňové gradačné z viacerých strán
- Kvetinové záhony podľa farebnosti
- Kvetinové záhony podľa dĺžky doby kvitnutia
 - Krátkodobo kvitnúce kvetinové záhony
 - Dlhodoby kvitnúce kvetinové záhony
- Kvetinové záhony podľa intenzity údržby
 - Intenzívne ošetrované kvetinové záhony
 - Extenzívne ošetrované kvetinové záhony

3.1.3 VLASTNOSTI KVE TINOVÝCH ZÁHONOV A ICH VYUŽITIE V ZÁHRADNEJ ARCHITEKTÚRE

Kvetinový záhon predstavuje jednu z foriem uplatnenia kvetín, spravidla vždy veľmi nápadným spoločenstvom bylinných prvkov, pôsobiacich v rôznej miere svojou farebnosťou, tvarom a textúrou v záhradno-architektonickej tvorbe (MAREČEK 1997).

Majú zväčša estetický význam uplatnenia. Veľkú pozornosť preto treba prikladať ich priestorovému rozloženiu a nadväznosti na ostatné vegetačné prvky (MAREČEK 1997).

V súčasnej dobe je kvetinový záhon najbežnejšou formou použitia kvetín v záhradnej architektúre súkromnej, ale taktiež verejnej zeleni. Predstavuje statický vegetačný prvok (KUŤKOVÁ 2013).

3.2 VÝSTAVNÍCKA TVORBA

Výstavnícka tvorba je v súčasnej dobe nenahraditeľným odborom. Pri narastajúcom pokroku vo vývoji je priam nevyhnutná propagácia, informovanosť a vzdelávanie ľudí. Výstavnícka tvorba to atraktívne umožňuje. Hlavnou prioritou výstavníckej tvorby je zaujať, vďaka komplexnému dielu produkcie, stavebárskej

architektúry, záhradnej architektúry, výtvarnej tvorby, manažérskych a ekonomických schopností. Pomocou výstavníckej tvorby je možné vyjadriť novodobé trendy a taktiež názor k politickým či kultúrnym stanoviskám rôznymi formami a spracovaním.

Záhradnícke výstavníctvo je odvetvie výstavníckej tvorby, ktoré tento odbor obohacuje živým rastlinným materiálom. Rastlinný materiál v záhradníckom výstavníctve láka publikum veľkým rozsahom vlastností ako premenlivosťou, farbou, vôňou atď. Avšak použitie rastlinného materiálu je často limitujúce a poukazuje na ekonomické možnosti a manažérske schopnosti daného inštitútu. Napriek existujúcim záporným aspektom tieto limitujúce faktory nepoškodzujú atraktivnosť záhradníckych výstav ale naopak ich vytvárajú pre návštevníkov o mnoho viac zaujímavejšie.

Pri použití rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve je rozhodujúce jeho umiestnenie, buď v interiéri alebo exteriéri, a tak isto forma jeho použitia. Tieto faktory sú limitujúce pre ekonomické prostriedky potrebné na inštaláciu expozície.

Špecifickou formou záhradného výstavníctva sú záhradné festivaly, väčšina kvetinových a záhradných šou a exteriérové areály výstavísk so stálou alebo pravidelne obmeňovanou expozíciou (v závislosti na vegetačnom období), ktoré sa prevažne zameriavajú na použitie rastlinného materiálu vysádzaného priamo na stanovisko. V prípade interiérových záhradných výstav, záhradných veľtrhov, niektorých kvetinových a záhradných šou sa jedná zväčša o nestále expozície s uplatnením sušeného, rezaného rastlinného materiálu alebo rastlín v nádobách. Toto tvrdenie sa však nedá generalizovať, závisí na možnostiach výstavy a vystavovateľov, finančnom zázemí a schopnosti reagovať na nároky rastlinného materiálu.

Výstavnícka tvorba predstavuje tvorivé myslenie prinášajúce nové poznanie, je samostatnou disciplínou architektúry a plní propagačnú, informačnú a vzdelávaciu funkciu (OTRUBA 1999).

Výstavnícka tvorba zahŕňa tri formy (OTRUBA 1999). :

- Výstavu

- Veľtrh
- Festival

Všetky tieto formy výstavníckej tvorby však majú spoločné funkcie ako propagáciu, informovanie a vzdelávanie. Majú úlohu v kultúrnom a civilizačnom rozvoji krajín. Sú dôležitým zdrojom pokroku a inovácií a sú obrazom rozvoja krajín, ekonomického rastu a spoločenského postavenia voči ostatným.

Líšia sa funkciou, dobou trvania, celkovou koncepciou, rozsahom pôsobenia, členením, publikom a vystavovateľmi.

3.2.1 POJMY

EXPONÁT

Exponát je predmet vystavovaný na výstave (SLOVNÍK.SK 2017).

EXPOZÍCIA

Expozícia predstavuje dlhodobú výstavnícku formu, ktorá môže trvať viac rokov, napríklad až desať rokov. Vysvetľuje určitý jav alebo súbor javov v širšom ale menej detailnom spôsobe (MARTINEK 2014).

Expozíciu tvorí súbor exponátov usporiadaných podľa určitého kompozičného cieľa za účelom propagácie, informovania alebo vzdelávania.

FESTIVAL

Festival z hľadiska výstavníckej tvorby nie je presne definovaný. Radí sa však ako forma výstavy jednorazovej alebo pravidelne sa opakujúcej. Označuje typ udalosti či slávnosti usporiadanej na predom určený motív alebo na počet' niečoho prípadne niekoho.

Podľa Slovníka.sk (2017) je festival pravidelná prehliadka umeleckej tvorby a výkonov.

VELTRH

Veľtrh predstavuje výstavu produktov firiem z jedného odvetia. Nejedná sa o priamy predaj ako na klasickom trhu, ale vo veľkej miere o propagáciu a nadväzovanie obchodných vzťahov. Často sú prístupné iba vyhradenej skupine ľudí a ich dĺžka býva väčšinou približne týždeň. Členenie veľtrhov závisí na odvetviach, ktoré reprezentujú (MARTINEK 2014).

VÝSTAVA

Výstava predstavuje pomerne krátkodobú (maximálne dva roky) prezentáciu určitej témy. Na rozdiel od expozície je detailnejšia a je charakteristická sprievodným programom (MARTINEK 2014).

3.2.2 VÝSTAVNÍCKA TVORBA V ZÁHRADNEJ ARCHITEKTÚRE

Spojením výstavníckej tvorby a tvorby záhradno-architektonickej vznikajú hodnotné diela, veľmi atraktívne pre návštevníkov svojou dynamikou a okázalosťou (vid' Obrázková tabuľa č.1).

Výstavnícku tvorbu podľa Martinka (2014) je možné chápať ako hraničný odbor, ktorý zasahuje do produkcie, záhradnej architektúry, stavebnej architektúry a výtvarného umenia. Výstavnícka tvorba potom z pohľadu tvorby záhradnej architektúry tvorí samostatnú časť odboru a to záhradnícke výstavníctvo.

Záhradnícke výstavníctvo je súčasťou výstavníckej tvorby a je špecifické charakterom exponátu, ktorý je tvorený rastlinami. Záhradnícke výstavníctvo bližšie špecifikuje Otruba (1999) a Martinek (2014).

3.2.3 RASTLINNÝ MATERIÁL Z POHĽADU ZÁHRADNÍCKEHO VÝSTAVNÍCTVA

Rastlinný materiál využívaný v záhradníckom výstavníctve je zväčša živý a vyskytuje sa ako v drevnatej tak v bylinnej forme, taktiež sa uplatňujú rôzne pestovateľské skupiny rastlín.

Živý rastlinný materiál použitý vo výstavníckej tvorbe má veľa pozitívnych vlastností. Jednou z nich je veľká estetická hodnota a atraktivita živého materiálu. Taktiež je charakteristický farebnosťou, premenlivosťou, tvarom, textúrou a štruktúrou. Pri tvorení záhradníckych výstav je nutné dbať na limitujúce faktory vychádzajúce z vlastností exponátu a jeho charakteru, tak aby rastliny boli v čo najlepšom stave. Limitujúce faktory sú svetlo, teplo, voda, vzdušná vlhkosť a prúdenie vzduchu. Tieto faktory často priestorovo obmedzujú umiestnenie rastlín, voči ostatným potrebným zložkám výstavy, ako napríklad elektrické zariadenia a iné (MARTINEK 2014).

Okrem veľkej estetickej hodnoty a limitujúcim faktorom, je použitie rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve špecifické metodikou inštalácie, následného ošetrovania, likvidáciou a v neposlednej rade hlavne životnosťou exponátov (MARTINEK 2014).

Pri inštalácií je vo väčšine prípadoch potrebná rýchlosť presunu rastlinného materiálu a ukladanie na určité miesto tak, aby rastlinný materiál nebol počas toho vystavený nadbytočnému stresu a nežiadúcim faktorom. Inštalácia sa však líši v závislosti na druhu rastlinného materiálu a v situovaní exponátu. Ošetrovanie expozície je spravidla nutné počas celého trvania výstavy, preto je potrebné prispôbiť k tomu celkovú kompozíciu a myslieť na túto skutočnosť už pri samotnom navrhovaní a inštalácií expozície (MARTINEK 2014).

Pri likvidácií podobne ako pri inštalácii rastlinného materiálu, by sa malo tiež dbať na rýchlosť a opatrnosť, aby rastlinný materiál zostal v optimálnom stave a tak neprichádzalo k stratám. V závislosti na druhu použitého materiálu, samotného umiestnenia materiálu v expozícií a dĺžky trvania výstavy je nutné myslieť na obmedzenú životnosť rastlinného materiálu a tým aj pôsobenie exponátu a celkovej kompozície (MARTINEK 2014).

Podľa metodiky typológie záhradníckych výstav spracovanej Martinkom (2014) je možné vymedziť využitie rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve nasledovne:

Použitie rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve podľa funkcie výstavy:

(Foto: Autorka práce)

KOMERČNÉ

- klasický vypestovaný materiál dostupný na trhu
- FLORA OLOMOUC

(Foto: Autorka práce)

TECHNICKO - NÁUČNÉ

- vyšlachtený rastlinný materiál
- vedecký výskum rastlinného materiálu
- VÝSTAVA ČIMELICE 2015

(Foto: Autorka práce)

KULTURNO - VZDELÁVACIE

- výstavy zamerané na prezentáciu jednej témy
- jednodruhové výstavy
- výstavy odrôd a kultivarov
- floristické diela
- VÝSTAVA ORCHIDEÍ BRNO MENDELOVA UNIVERZITA

Formy rastlinného materiálu používané na záhradníckych výstavách:

- Živý rastlinný materiál
 - Rezané rastliny
 - Rastliny v nádobách
 - Vysádzané rastliny na stanovisko
- Sušený rastlinný materiál

Použitie rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve podľa pôvodnosti:

- Domáce rastliny
- Cudzokrajné rastliny
- Kombinované

Použitie živého rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve v závislosti na lokalizácií v priestore:

- Exteriérové rastliny

- Interiérové rastliny
- Kombinované

Použitie živého rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve podľa tematického zamerania záhradníckej výstavy:

- Univerzálne záhradnícke výstavy
 - všetky pestovateľské skupiny rastlín
(Flora Olomouc, Flora Bratislava)
 - všetky pestovateľské skupiny rastlín pôsobiace v súlade na stanovisku, počas celého vegetačného obdobia
(IGA, FLORIADA)
- Monotematické
 - prezentácia jedného druhu alebo skupiny
(Výstava orchideí Mendelova univerzita v Brne, Výstava bonsajov Výstavisko Nitra, Výstava skalničiek Brno)

Použitie rastlinného materiálu podľa doby trvania záhradníckej výstavy:

V tejto kategórii nie je potrebná špecifikácia rastlinného materiálu v rámci dlhodobých, krátkodobých a periodických výstav, pretože sa tu dajú použiť všetky pestovateľské skupiny rastlín a ich formy. Ich použitie je závislé na ošetrovaní a prípadnej výmene rastlinného materiálu počas trvania výstavy a celkového usporiadania výstavy. Táto skutočnosť býva často obmedzená finančnými prostriedkami, ktorými disponuje organizátor výstavy, či samotný vystavovateľ.

Použitie rastlinného materiálu v záhradníckom výstavníctve podľa cieľového publika:

- Šľachtený rastlinný materiál
- Voľne dostupný rastlinný materiál obohatený o nové odrody
- Tradične ponúkaný a prezentovaný rastlinný materiál

Záhradnícke výstavníctvo zahŕňa záhradnícke výstavy, záhradné veľtrhy, záhradné festivaly, kvetinové a záhradné šou. Všetky tieto formy záhradníckeho výstavníctva sú charakteristické použitím rastlinného materiálu.

Rastliny sa na nich reprezentujú, propagujú, ponúkajú a predávajú (MARTINEK 2014).

3.2.4 ZÁHRADNÍCKA VÝSTAVA

Záhradnícka výstava je typom výstavy so špecifickým exponátom, ktorý pozostáva prevažne zo živého rastlinného materiálu. Záhradnícka výstava obsahuje základné rysy výstavy ako krátkodobosť, detailnosť, prezentácia určitej témy ako napríklad úroda, zelené strechy, jar, letničky, balkónové rastliny a podobne. Na rozdiel od ostatných výstav láka svojou atraktívnosťou živého materiálu väčšie publikum.

3.2.5 ZÁHRADNÉ VEĽTRHY

Záhradný veľtrh predstavuje jedno odvedie veľtrhov. Podobne ako záhradnícka výstava je špecifický živým rastlinným materiálom.

3.2.6 ZÁHRADNÉ FESTIVALY

Záhradné festivaly tak ako festivaly samotné nemajú ucelenú definíciu. Záhradný festival je formou záhradníckej výstavy, a predstavuje jednorazovú alebo periodicky opakovanú udalosť, špecifickú použitím rastlinného materiálu. Je to prehliadka umeleckej tvorby, nových materiálov, technológií a metód. Jej hlavným cieľom je predviesť a hlavne zaujať použitým rastlinným materiálom.

Záhradné festivaly sa konajú prevažne v exteriéri, ale jeho uskutočnenie v interiéri sa nedá vylúčiť. Tento typ záhradníckej výstavy sa uskutočňuje na počesť niekoho, niečoho alebo za účelom propagácie mesta či štátu v ktorom sa koná. Podľa dĺžky konania festivalu a jeho zamerania je zväčša volený rastlinný materiál, ktorý je obmedzený vegetačným obdobím daného miesta. Toto tvrdenie sa netýka festivalov konajúcich sa v interiéroch, kde sú umelo vytvorené

optimálne podmienky pre zvolený rastlinný materiál počas celej doby konania festivalu.

3.2.7 KVETINOVÉ A ZÁHRADNÉ ŠOU

Kvetinové a záhradné šou (Flower and Garden Show) sú špecifickým podujatím v exteriéroch alebo interiéroch a je možné ich zaradiť ako druh záhradného festivalu s určitým zameraním. Jedná sa zväčša o krátkodobú udalosť na vopred určenú tému s hlavným cieľom zaujať rozsiahle publikum. V rámci nich sa koná mnoho sprievodného programu a samotná kvetinová a záhradná show je pretkaná rôznymi efektami ako napríklad zvukové, svetelné a vizuálne obrazové efekty.

3.3 UPLATNENIE KVETINOVÝCH ZÁHONOV V ZÁHRADNÍCKOM VÝSTAVNÍCTVE

Kvetinové záhony v záhradníckom výstavníctve predstavujú špecifickú formu uplatnenia rastlinného materiálu. Ich uplatnenie sa rozlišuje v použití pestovateľských skupín a ich vzájomnou kombináciou, vnútorným a vonkajším členením záhonu. Ich uplatnenie je závislé na vlastnostiach samotnej výstavy, veľtrhu, festivalu, kvetinovej a záhradnej šou.

Kvetinové záhony, ako súčasť záhradníckeho výstavníctva, predstavujú špecifickú formu expozície. Tento typ expozície sa vyznačuje zväčša použitím v exteriéroch, ale ich použitie v interiéri sa nedá úplne vylúčiť.

Vizuálnymi kvetinovými záhonmi sa dajú označiť štylizované záhony z kvetín v nádobách alebo jasne vymedzených plochách, ktoré sa môžu vyskytovať prevažne v interiéroch priestoroch výstavných hál alebo pavilónov ale svojim charakterom spĺňajú špecifickú určenú definíciu o kvetinových záhonoch podľa Kuřkovej a Šimka 2000 (vid'. Podkapitola 3.1.1 Pojmy). Sú vystavované buď ako súbor rastlín v jednej nádobe alebo ako skupina kontajnerovaných rastlín obohaných obrubou a zasypaných, pomerne ľahko odstrániteľným, prevažne prírodným materiálom. Tieto typy vizuálnych kvetinových záhonov slúžia ako sprievodný prvok väčšieho celku výstavy či stánku, na propagáciu viacerých produktov a ich vzájomného súladu, alebo ako

psychologické motivovanie k vyššiemu počtu zakúpených rastlín či skupín rastlín v jednej nádobe. Často je možné v takýchto skupinách vidieť rastliny s rozličnými ekologickými nárokmi, ktoré by v skutočnosti nebolo optimálne vysádzať vedľa seba do skupín.

Kvetinové záhony sú zvlášť hodnotné v záhradníckom výstavníctve pri ich uplatnení v exteriéri, avšak niektoré prevedenia kvetinových záhonov v interiéroch sa im dokážu aspoň z určitej časti vyrovnávať, napríklad výstava Severných záhrad v Švédsku (Nordiska Trädgårdar).

Kvetinové záhony v záhradníckom výstavníctve uplatnené v exteriéroch sú atraktívnym prvkom propagácie jednotlivých druhov kvetín a ich odrôd. Ukazujú na možnosti použitia rastlín v skupinách, trendy a vývoj záhradnej architektúry.

Uplatnenie kvetinových záhonov osadzovaných priamo na stanovisko v exteriéroch je typické pre festivaly, exteriérové výstavy a veľtrhy, kvetinové a záhradné šou.

V Európe sa koná veľké množstvo výstav, veľtrhov, festivalov, kvetinových a záhradných šou, ktoré sú charakteristické predovšetkým uplatnením kvetinových záhonov. Z každoročne obnovovaných záhonov sa jedná o letničkové záhony, záhony z dvojročných rastlín, cibulnatých a hluznatých rastlín. Okrem výsadiel záhonov z jednej pestovateľskej skupiny sa často stretávame so záhonmi kombinovanými zo všetkých skupín a so záhonmi kombinovanými s trvalkovými výsadbami. Tento typ záhonu predstavuje špeciálnu formu, každoročne obnovovaného kvetinového záhonu, vyplývajúcu z vlastností výstavy.

3.3.1 EURÓPSKE FESTIVALY, VÝSTAVY A VEĽTRHY CHARAKTERISTICKÉ KVETINOVÝMI ZÁHONMI

V Európe sa koná, prevažne každoročne, veľké množstvo výstav, veľtrhov, festivalov, záhradných a kvetinových šou. Každý návštevník a aj vystavovateľ má na výber rozsiahlu škálu podujatí.

Najnavštevovanejšie výstavy sa odohrávajú v Nemecku, Rakúsku, Holandsku a Veľkej Británii ale taktiež sem patria výstavy organizované

Španielskom, Francúzskom, Slovenskom, Českom, Holandskom, Škótskom, Ukrajinou, Poľskom atď. .

Veľké množstvo z týchto podujatí bývajú špecifikované ako medzinárodné výstavy, veľtrhy, festivaly a šou. Propagujú rozsiahlu škálu sortimentu kvetín buď vo forme pultovej prezentácie druhov a odrôd, sortimentných záhonov, alebo ako ukázkový reprezentatívny záhon.

(Prehľad najvýznamnejších európskych festivalov, výstav, veľtrhov, kvetinových a záhradných šou je súčasťou príloh - 10.1.2 Tabuľky – Tabuľka č.1)

3.3.2 TYPY KVETINOVÝCH ZÁHONOV V ZÁHRADNÍCKOM VÝSTAVNÍCTVE

Základné typy kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve sa dajú špecifikovať podľa rozdelenia kvetinových záhonov v záhradníckej praxi vypracovaného doc. Kuťkovou (2013) (viď. podkapitola 3.1.2 Typológia kvetinových záhonov).

Okrem základného rozdelenia kvetinových záhonov vo výstavníctve vychádzajúceho prevažne zo špecifikácie a vlastností (napríklad: trvalkové kvetinové záhony, letničkové kvetinové záhony, každoročne obnovované záhony vo výstavníckej tvorbe), je možné hovoriť i o ďalších typoch vo výstavníckej tvorbe, vychádzajúcich z vlastností záhradníckeho výstavníctva, ako:

Kvetinové záhony v záhradníckom výstavníctve podľa funkcie:

- Komponované (ukázkové) okrasné kvetinové záhony
- Sortimentné (náučné) kvetinové záhony
- Trendové kvetinové záhony

3.3.3 KAŽDOROČNE OBNOVOVANÉ KVETINOVÉ ZÁHONY A ICH VYUŽITIE VO VÝSTAVNÍCKEJ TVORBE

Pri použití každoročne obnovovaných kvetinových záhonov je veľmi významným znakom ich možnosť pravidelnej, každoročnej obnovy vizuálneho vzhľadu výsadby. Kompozícia je teda charakteristická rozmanitosťou

a nápaditosťou. Vďaka tejto vlastnosti sú každoročne obnovované kvetinové záhony často prvkom záhradníckeho výstavníctva.

Typy kvetinových záhonov (ŠUBECOVÁ 2004):

- Ornamentálne záhony
- Rabatové záhony
- Prírode blízke záhony
- Monokultúrne záhony
- Zmiešané záhony

Každoročne obnovované kvetinové záhony sú charakteristické pre exteriérové výstavnícke priestory. Typickým príkladom pre použitie každoročne obnovovaných kvetinových záhonov sú záhradné festivaly, kvetinové a záhradné šou.

Rozdelenie každoročne obnovovaných kvetinových záhonov uplatňovaných v záhradníckom výstavníctve (ŠUBECOVÁ 2004):

- Záhony letničiek
- Záhony dvojročných rastlín
- Záhony cibulnatých a hluznatých rastlín
- Záhony z vytrvalých rastlín, zimu pretrvávajúce v interiéroch
- Záhony kombinované

V niektorých prípadoch sa dajú za každoročne obnovované záhony považovať aj záhony s použitím trvaliek, v tomto prípade sa jedná síce o pestovateľskú skupinu rastlín, ktorá je charakteristická vytrvaním na stanovisku niekoľko vegetačných období, ale z hľadiska záhradníckeho výstavníctva sa na základe organizačnej štruktúry výstavy, veľtrhu či festivalu dá hovoriť o každoročne obnovovaných záhonoch, pretože z charakteru miesta sú každý rok zlikvidované a znovu obnovené. Príkladom sú každoročne uskutočňované podujatia ako medzinárodné festivaly záhrad v Ponte de Lima v Portugalsku, Chaumont-sur-Loire vo Francúzsku a Španielsky festival Allariz.

LETNIČKOVÉ ZÁHONY

Letničkové záhony sú formou kvetinových záhonov uplatňovaných vo výstavníckej tvorbe. Sú špecifické ich dlhotrvajúcim farebným efektom na stanovisku a tým pôsobením po celú dobu trvania výstavy.

Príklady uplatnenia letničkových záhonov v záhradníckom výstavníctve:

- Záhradná šou "Green life" Poľsko (Varšava)
- Kvetinová šou Chelsea Veľká Británia
- Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima Portugalsko
- Medzinárodný festival záhrad Allariz Španielsko
- Medzinárodný festival záhrad Chaumont-sur-Loire Francúzsko
- Festival Cervia mestské záhrady Taliansko
- Výstava kvetín Čimelice 2015 Česká republika
- Výstava kvetín „Výstava European“ Ukrajina
- Výstava Florart Chorvátsko (Zagreb)

ZÁHONY DVOJROČNÝCH RASTLÍN

Záhony dvojročných rastlín sú uplatňované zväčša na sezónne organizovaných podujatiach výstavníckej tvorby.

Príklady uplatnenia záhonov z dvojročných rastlín v záhradníckom výstavníctve:

- Londýnske predjarné rastliny Anglicko (Londýn)
- Flora Omolouc -Jarná etapa Česká republika
- Jarný festival Malvern Veľká Británia
- Floralia Belgicko (Brusel)

ZÁHONY CIBULŇNATÝCH A HLŪZNATÝCH RASTLÍN

Záhony cibulňatých a hlŕznatých rastlín sú uplatňované podobne ako záhony z dvojročných rastlín. Jedná sa o sezónne výstavy v jarnom období.

Príklady uplatnenia záhonov cibulňatých a hlŕznatých rastlín v záhradníckom výstavníctve (viď. Obrázková tabuľa č. 2):

- Londýnske predjarné rastliny Anglicko (Londýn)
- Flora Omolouc -Jarná etapa Česká republika
- Keukenhof kvetinová výstava Holandsko
- Jarný festival Malvern Veľká Británia
- Floralia Belgicko (Brusel)

ZÁHONY KOMBINOVANÉ

Záhony kombinované sú hneď po letničkových záhonoch najuplatňovanejším typom kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve. Sú charakteristické pre výstavy, ktoré pôsobia po celú vegetačnú dobu použitého rastlinného materiálu.

Príklady uplatnenia kombinovaných záhonov v záhradníckom výstavníctve (viď. Obrázková tabuľa č.3):

- Výstava G.H. Krumbiegela na zámku Pillnitz Nemecko (Dráždany)
- Medzinárodný festival záhrad Nemecko (Hamburg)
- Svetová výstava "Flower Expo"
- Medzinárodná záhradnícka výstava Nemecko
(Internationalen gartenbauausstellungen IGA)
- Výstava "Bundesgartenschauen BUGA" Nemecko

ZÁHONY KOMBINOVANÉ S TRVALKAMI

Tento typ výstavnického kvetinového záhonu predstavuje špeciálnu kategóriu a pomerne často sa objavuje na festivaloch a ostatných výstavníckych podujatiach. Jedná sa o výsadbu letničiek dopĺňovanú trvalkami.

Príklady uplatnenia kombinovaných záhonov s trvalkami v záhradníckom výstavníctve (viď. Obrázková tabuľa č.4):

- Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima Portugalsko
- Medzinárodný festival záhrad Allariz Španielsko
- Medzinárodný festival záhrad Chaumont-sur-Loire Francúzsko

• Festival záhrady Škotska	Veľká Británia
• Výstava Bloom	Írsko
• Záhrady Tulln	Rakúsko
• Svetová výstava "Flower Expo"	
• Výstava Landensgardenschau	Nemecko
• Kvetinová šou "Cardiff"	Veľká Británia
• Záhradná kvetinová šou Tatton park	Veľká Británia
• Záhradná šou "Harlow Carr"	Veľká Británia
• Záhradná kvetinová šou "Rosemoor"	Veľká Británia
• Záhradná šou "Wisley"	Veľká Británia
• Záhradná a kvetinová šou "Hampton Court"	Veľká Británia
• Kvetinová šou "Chatsworth"	Veľká Británia
• Záhradná kvetinová šou "Hyde Hall"	Veľká Británia
• Medzinárodná výstava Florales des Nantes	Francúzsko
• Kvetinová šou Chelsea	Veľká Británia

3.4 LETNIČKOVÉ ZÁHONY V ZÁHRADNÍCKOM VÝSTAVNÍCTVE

Letničkové záhony sú najčastejšou formou každoročne obnovovaných kvetinových výsadiel. Ich významné vlastnosti sú farebnosť, pôsobenie počas celej vegetačnej doby a každoročná obmena stanoviska.

Charakteristika jednotlivých najvýznamnejších výstav, veľtrhov, festivalov, kvetinových a záhradných šou so zastúpením letničkových záhonov je spracovaná v rámci obrázkovej tabule č.5.

4 MATERIÁL A METÓDA

Táto bakalárska práca vo svojom úvode spracováva literárny prehľad, v ktorom sa zaoberá problematikou uplatnenia kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve z rozličných knižných a internetových zdrojov.

Vychádza predovšetkým z prác od autorov Otruba (1999), Martinek (2014), Kuřková (2013) a z oficiálnych internetových stránok jednotlivých záhradných výstav, veľtrhov, festivalov, kvetinových a záhradných šou. Okrem už spomínaných zdrojov o danej problematike bolo ďalej v práci čerpané z katalógov týchto podujatí.

Zoznam najvýznamnejších európskych výstav, veľtrhov, festivalov, záhradných a kvetinových šou bol spracovaný predovšetkým za pomoci portálu European Gardening - Eugardens. eu.

V rámci tejto bakalárskej práce boli vybrané tri modelové územia, na ktorých boli navrhnuté rozličné typy každoročne obnovovaných letníckových záhonov.

- Modelový objekt č. 1 – Navrhovaný výstavnícky priestor zameraný na prezentáciu kvetinových záhonov v areále Záhradníckej fakulty Mendelovej univerzity v Lednici.
- Modelový objekt č. 2 – Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima v Portugalsku
- Modelový objekt č. 3 – Medzinárodný festival záhrad Allariz v Španielsku

4.1 MATERIÁL

4.1.1 MODELOVÝ OBJEKT Č. 1

LOKALIZÁCIA MODELOVÉHO OBJEKTU

Modelový objekt č.1 tvorí časť areálu Záhradníckej fakulty Mendelovej univerzity so sídlom v Lednici. Lednice sa rozprestiera v nadmorskej výške 160 až 200 m . n. m. a spadá pod kukuričnú hospodársku výrobnú oblasť. Podľa klimatických podmienok patrí do mierneho klimatického pásma a je radená do kategórie T4-oblasť s teplým, suchým a dlhým letom. S mierne teplou zimou, suchou a s prevažne krátkodobým trvaním snehovej prikrývky. Prechodné

obdobia sú krátke a pomerne teplé. Podľa štatistických hodnotení priemerných ročných zrážok sa Lednice dá charakterizovať ako pomerne suchá oblasť.

Súhrnné meteorologické údaje z rokov 2010 až 2016 zo stanice Českého hydrometeorologického ústavu uvádzajú hodnoty priemernej teploty, úhrnu vodných zrážok, dĺžke slnečného svitu (viď. 10.1.2 Tabuľky -Tabuľka č.4: Meteorologické údaje z roku 2016 (Vachůn 2017))

CHARAKTERISTIKA STANOVISKA MODELOVÉHO OBJEKTU

Modelový objekt sa nachádza v areále Záhradníckej fakulty Mendelovej univerzity v Lednici. Riešené územie ohraničuje na severovýchode budova A a oplotenie, ktoré tvorí ohraničenie riešeného územia aj na juhovýchode. Na juhozápadnej strane ohraničuje od súčasných novovybudovaných Tématických záhrad riešené územie cesta, ktorá sa na severozápade napája na cestu vedúcu popod skalku, ktorá vedie ku skleníkom. Táto línia zakončuje ohraničenie riešeného modelového objektu (viď. 10.2.3 Modelový objekt č.3 - Výkres č.3 – Orientačná schéma_Návrh širšie vzťahy).

Riešené územie slúži predovšetkým ako výukový areál pre študentov Záhradníckej fakulty, špeciálne pre potreby výuky predmetov kvetinárstvo a dendrológia. Taktiež slúži ako výuková a výskumná plocha pre Ústav zelinkárstva a kvetinárstva a Ústav biotechniky zelene.

Jedná sa o plochu intenzívne udržiavanú pracovníkmi záhradníckej fakulty, na ktorej sa nachádzajú pareniská, kvetinové a kríkové záhony. Na riešenom území sa nachádza lokálna závlaha vo forme rozprašovača.

MODELOVÝ OBJEKT

Riešené územie má celkovú rozlohu 9165 m² (10.1.2 Tabuľky -Tabuľka č.2: Výkaz výmer riešeného územia rok 2016) a rozprestierajú sa na nej komponované a sortimentné kvetinové záhony trvaliek a letničiek, bylinkové záhony, strihaný trávnik s rôznou intenzitou, línia kríkového porastu. Riešené územie disponuje sociálnym zázemím (viď. Obrázková tabuľka č.6 až č.8).

Plocha pre spracovanie osadzovacieho plánu rabatového letníckového záhona z predpestovanej sadby má 72 m² (dĺžka záhona je 21,2 m a šírka záhona 3,4 m) (viď. 10.1.3 Modelový objekt č.1 -Výkres č.4 – Situácia areálu ZF Lednice). Riešená plocha je situovaná pri dláždenom chodníku, ktorý vedie od parenísk k Témtickým záhradám.

4.1.2 MODELOVÝ OBJEKT Č. 2

LOKALIZÁCIA MODELOVÉHO OBJEKTU

Modelový objekt č.2 Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima sa nachádza v severnom Portugalsku. Mesto Ponte de Lima, v ktorom je medzinárodný festival záhrad každoročne organizovaný, sa nachádza približne 20 km autom od pobrežia Atlantického oceánu a je položený 38 m. n. m.

CHARAKTERISTIKA STANOVISKA MODELOVÉHO OBJEKTU

Na území, vzhľadom na jeho lokalizáciu, nebolo možné previesť fyzický terénny prieskum, takže charakteristika stanoviska modelového objektu vychádza z poskytnutých informácií od účastníkov festivalu, organizátorov a podkladov uverejnených na oficiálnych stránkach festivalu.

Jedná sa o územie s vysokou intenzitou údržby s poloautomatickou závlahou vo forme výsuvného postrekovača. Stanovisko má pieskové podložie, ktoré je v hornej vrstve obohatené záhradníckym substrátom. Riešená lokalita je charakteristická nadmerným teplom a nedostatkom zrážok v letných mesiacoch (viď. Obrázková tabuľa č.9) Najbližšia meteorologická stanica poskytujúca údaje o klimatických podmienkach v Ponte de Lima sa nachádza v meste Vigo v Španielsku.

MODELOVÝ OBJEKT

Riešené územie je súčasťou výstavníckeho areálu Medzinárodného festivalu záhrad Ponte de Lima. Výstavnícky areál sa skladá z 12 záhrad približne rovnakej plochy. Súčasťou výstavníckeho areálu je sociálne zázemie, príľahlý

park, reštaurácia a spevnený priestor s bazénom na sprievodné akcie festivalu. Celým areálom vedie kovové podlubie popnuté rastlinou *Wisteria*, ktoré je doplnené tromi kašňami s dynamickou hrou vody (viď. Obrázková tabuľa č.10).

Modelový objekt tvorí výstavnícku plochu č. 3. o ploche 130 m². Celá plocha je obohnaná živým tvarovaným plotom. V rámci tejto plochy je navrhovaný letničkový záhon z priameho výsevu na ploche 31m² (na 20 m² letničková zmes Strakoncická lúka, na 11m²).

4.1.3 MODELOVÝ OBJEKT Č. 3

LOKALIZÁCIA MODELOVÉHO OBJEKTU

Modelový objekt č.3 Medzinárodný festival záhrad Allariz sa nachádza v severozápadnom Španielsku, blízko hraníc s Portugalskom. Mesto Allariz je vzdialené približne 120 km autom od známeho pútnického mesta Santiago de Compostela a v rovnakej vzdialenosti od Atlantického oceánu.

CHARAKTERISTIKA STANOVISKA MODELOVÉHO OBJEKTU

Na riešenom území tak, ako v prípade modelového objektu č.2, nebolo možné fyzicky preskúmať terén.

Modelové územie je charakteristické teplým, suchým podnebím s nedostatkom ročných zrážok v letných mesiacoch (viď. Obrázková tabuľa č.10) Najbližšia meteorologická stanica poskytujúca údaje o klimatických podmienkach v Allariz sa nachádza v meste Vigo v Španielsku. Na riešenej ploche sa nachádza poloautomatické zavlažovanie vo forme výsuvného postrekovača. Stanovisko má pieskové podložie, ktoré je v hornej vrstve obohatené záhradníckym substrátom.

MODELOVÝ OBJEKT

Modelový objekt je súčasťou výstavníckeho areálu Medzinárodného festivalu záhrad v Allariz. Výstavnícky areál je tvorený 12 záhradami, ktoré sú navzájom prepojené a každá z nich je ohraničená živým tvarovaným plotom. Výstavnícky areál disponuje sociálnym zariadením, priestorom na oddych

a relaxáciu. Celá kompozícia areálu je doplnená štyrmi vodnými plochami s vertikálnymi vodnými efektami a zelenými parkovými plochami (viď. Obrázková tabuľa č.11).

Samotný modelový objekt je tvorený parcelou č. 10, o rozlohe 198 m². Riešená plocha navrhovaného ornamentálneho záhona z predpestovanej sadby sa rozprestiera na ploche 65 m².

4.2 METÓDA

Pre potreby spracovania modelového objektu č.1 bola zvolená rozličná metodika práce než u modelových objektoch č.2 a č.3.

Tabuľky a grafy použité v tejto práci boli vytvorené autorom práce v programe Excel 2016.

K potrebám spracovania analýz a samotného návrhu k modelovému objektu č. 1 Navrhovaný výstavnícky priestor zameraný na prezentáciu kvetinových záhonov v areále Záhradníckej fakulty Mendelovej univerzity v Lednici, boli využité mapové podklady riešeného areálu vo formáte dwg. z roku 2012 a výkres C. Situácia stavby vyňatá z Projektovej dokumentácie – Lednice, Labyrint prírody a raj záhrad - návštevnícke centrum pre propagáciu záhradníctva a záhradnej architektúry . Pre spracovanie osadzovacieho plánu bol využitý podklad vytvorený Klasovou (2017).

K spracovaniu modelového objektu č. 2 Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima v Portugalsku boli použité oficiálne internetové stránky mesta Ponte de Lima a samotných festivalov, taktiež katalógy vydávané každoročne organizátormi daných festivalov. K spracovaniu výsevneho plánu boli použité podklady areálu a parciel, ktoré sú uverejnené na stránkach festivalu.

Pri tvorbe návrhu modelového objektu č. 3 Medzinárodný festival záhrad Allariz v Španielsku boli použité oficiálne internetové stránky mesta Allariz a oficiálne stránky samotných festivalov. K spracovaniu osadzovacieho plánu boli použité podklady areálu, parciel a zoznam odporúčaných sortimentov rastlín, ktoré sú poskytované na stránkach festivalu.

4.2.1 MODELOVÝ OBJEKT Č.1

Riešenie modelového objektu č.1 bolo spracovávané v programe AutoCAD 2016, následne výkres situácie bol upravovaný v grafickom programe Photoshop 2015.

Pre spracovanie osadzovacieho plánu rabatového záhonu, vypracovaného v štýle Gertrudy Jekyll, bol použitý program Photoshop 2015 a tabuľky Excel 2016 pre legendu sortimentu a technologické postupy.

Návrh celkovej kompozície riešeného územia a modelu letničkového záhonu boli vypracovávané v súlade s výukovou metodikou a prevádzkovou štruktúrou územia. Výuková metodika spočíva v zameraní sa na funkčnosť pre potrebu výuky predmetov, prebiehajúcich na riešenej lokalite. Pri vypracovávaní návrhu sa ďalej prihliadalo k stávajúcim kvetinovým a kríkovým záhonom, ktoré je nutné zachovať pre ich vysokú hodnotu. Jedná sa o dva komponované trvalkové záhony, sortimentné záhony druhu *Helenium*, bylinkové záhony, tri líniové kríkové záhony a stávajúce stromy.

4.2.2 MODELOVÝ OBJEKT Č.2

Návrh objektu č.2 bol spracovávaný za pomoci programu AutoCAD 2016. Pri spracovaní výsevného plánu boli vytvorené tabuľky sortimentu a technologických postupov vypracované v programe Excel 2016, samotný výsevný plán a ostatné schémy boli vytvorené najprv v programe AutoCAD 2016, následne upravované v programe Photoshop 2015. Časť tejto dokumentácie bolo nutné vytvoriť v anglickom jazyku z dôvodu jej zaslania do zahraničia, kde sa festival koná (viď. 10.2.2 Modelový objekt č.2).

4.2.3 MODELOVÝ OBJEKT Č.3

Návrh objektu č.3 bol vypracovaný za pomoci programu AutoCAD 2016. Pri spracovaní osadzovacích plánov boli vytvorené tabuľky sortimentu a technologických postupov vypracované v programe Excel 2016, samotný osadzovací plán a ostatné schémy boli vytvorené najprv v programe AutoCAD 2016, následne upravované v programe Photoshop 2015. Časť tejto

dokumentácie bolo nutné vytvoriť v anglickom alebo v španielskom jazyku z dôvodu jej zaslania do zahraničia, kde sa festival koná.

V rámci celkového zapracovania projektov pre účasť na Medzinárodnom festivale záhrad v Ponte de Lima v Portugalsku a na Medzinárodnom festivale záhrad Allariz v Španielsku bol vytvorený súťažný tím tvorený, autorkou práce a Sebastianom Loderom, pod supervízi Ing. Jiřího Martinka, Ph.D. Spoluautor projektov Sebastian Loder spracovával štúdiu a návrh projektu. Autorka práce sa následne podieľala na vypracovaní technologickej dokumentácie a vypracovala osadzovacie plány letničiek s technologickými postupmi a finančnou rozvahou pre oba uvedené projekty.

5 VÝSLEDKY PRÁCE

Výsledky tejto bakalárskej práce sú tri osadzovacie plány s technologickými postupmi založenia a nasledujúcej starostlivosti troch typov letničkových záhonov. Jedná sa o rabatový letničkový záhon z predpestovanej sadby, spracovávaný v rámci modelového objektu č.1, o letničkový záhon z priameho výsevu na modelovom objekte č. 2 a ornamentálny letničkový záhon z predpestovanej sadby spracovaný na modelovom území č.3. K všetkým trom typom spracovaných letničkových záhonov je vytvorený položkový rozpočet.

5.1 MODELOVÝ OBJEKT Č.1

Výsledkom práce v rámci spracovávania modelového objektu č.1 je celkové kompozičné riešenie vytýčenej plochy (popis viď. 4.1.1 Modelový objekt č.1). Na riešenej ploche sú navrhované náučné kvetinové záhony – komponované a sortimentné. Pre potreby tejto bakalárskej práce je vybraná jedna plocha k vypracovaniu osadzovacieho plánu, ktorý by mohol predstavovať modul – sprievodný návod k osadzovaniu letničkových záhonov na danej výukovej ploche.

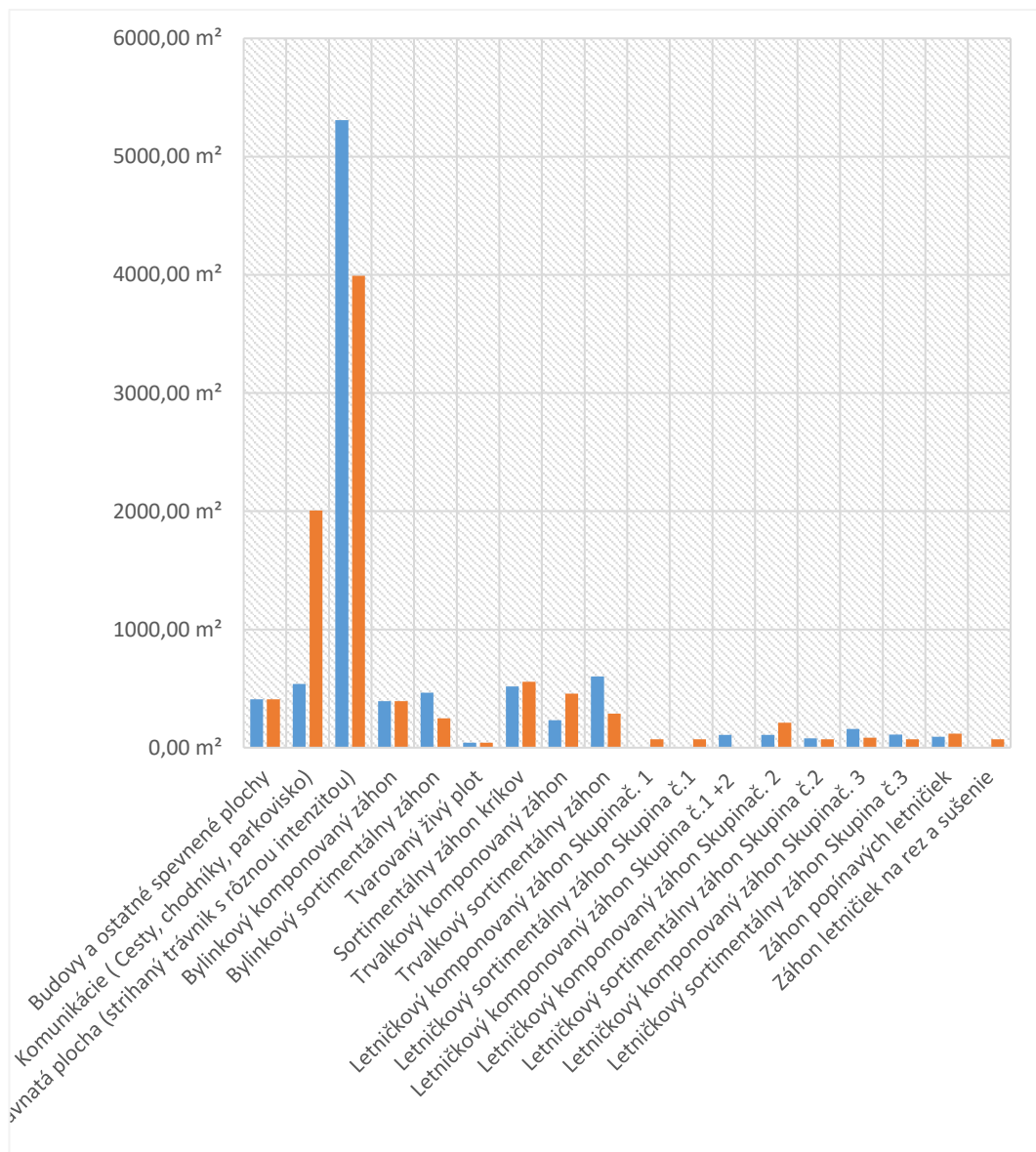
Vytvorený návrh reaguje na plánovanú výstavbu cesty spojenú s vybudovaním nových parkovacích miest v rámci projektu „Labyrint prírody a raj záhrad“ v kampuse ZF MENDELU. Druhá fáza tohto projektu, ktorá zahŕňa výstavbu cesty a príľahlých parkovacích miest je plánovaná v blízkej budúcnosti. V súlade s touto skutočnosťou je nutné uvažovať o presune výukových plôch, ktoré budú nahradené spevnenou plochou. Riešenie modelového objektu preto reaguje na túto skutočnosť a vytvára medzištádium rozmiestnenia záhonov a sortimentu v rámci zostatkovej voľnej plochy.

Do svojho návrhu spracováva súčasný sortiment, ktorý je nutné zachovať pre jeho vysokú hodnotu, predovšetkým sa jedná o dva komponované trvalkové záhony, sortimentné záhony druhu *Helenium*, bylinkové záhony, tri líniové kríkové záhony a súčasnú výsadbu stromov. Návrh okrem spevnených plôch a oplotenia preberá z plánovanej prestavby stromoradie, ktoré sa napája na už vystavanú prvú fázu Tematických záhrad a prepojuje tým navrhnuté medzištádium so stávajúcim stavom a plánovanou prestavbou. Návrh je teda

uplatniteľný v období medzi 2. fázou vyššie uvedeného projektu – výstavbou cesty a parkovacích miest a medzi 3. fázou projektu – výstavbou ďalších Tematických záhrad v rámci riešeného územia.

Z porovnania výkazu jestvujúcich výmer plôch a výmer plôch navrhovaných (10.1.2 Tabuľky -Tabuľka č.3: Porovnanie výkazu súčasného stavu výmer plôch s navrhovanými) vyplýva, že sa zmenší celková výuková plocha trvaliek o 91,5 m², bylinkových záhonov o 215,5 m² a trávinatej plochy o 1315 m². Avšak na úkor týchto strát sa zvýši plocha komunikácií o 1467,5 m², tvarovaných živých plotov o 1 m², sortimentný záhon kríkov o 50 m² a celková plocha letničkových záhonov o 114 m².

Graf č.1 (autorka práce): Porovnanie jednotlivých veľkostí plôch súčasného stavu (modrá farba) a navrhovaného stavu (oranžová farba).

V rámci riešenia osadzovacieho plánu bol spracovaný záhon o rozlohe 72 m² zo skupiny letničiek č. 2 – Letničky predpestované v parenisku, skleníku III (IV) (podľa výukových materiálov letničiek spracovanej k potrebám výuky predmetu Kvetinárstvo pre ZAKA I., Kuřková (2003) a Klasová (2017)). Výkresová dokumentácia, technologické postupy založenia a nasledovnej starostlivosti s položkovým rozpočtom sú priložené v prílohách práce (10.1.3 Modelový objekt č.1 -Technológia založenia letničkového záhona).

Kompozičným zámerom návrhu letničkového záhonu je vytvorenie náučného komponovaného záhonu pre potreby študentov Záhradníckej fakulty. Navrhovaný záhon má obdĺžnikový tvar a jeho vnútorné rozčlenenie je tvorené z pásov letničiek z predpestovanej výsadby, okrasných jednoročných tráv a hľuznatých rastlín, doplnených solitérmí. Záhon je navrhnutý ako viacúrovňový gradačný záhon z jednej strany, kvôli sprístupneniu sortimentu vyšších druhov rastlín pre študentov ZF (viď. 10.1.3 Modelový objekt č.1 – Výkres č.6 až č.8).

5.2 MODELOVÝ OBJEKT Č.2

Výsledkom práce riešenia návrhu modelové objektu č. 2 (Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima v Portugalsku) je výsevný plán letničkového záhona z priameho výsevu, technologický postup založenia a nasledovnej starostlivosti a položkový rozpočet, ktoré sú priložené v prílohách práce (10.1.4 Modelový objekt č.2 -Technológia založenia letničkového záhona z priameho výsevu).

Navrhovaný výsev letničkových zmesí (Strakonická lúka a Lednická radosť) dopĺňuje kompozíciu tvorenú zo špirály DNA, ktorá je ústredným prvkom návrhu projektu „DNA, Knižnica vedomostí“ (viď.10.2.2 Modelový objekt č.2) Letničková zmes Strakonická lúka je navrhnutá na ploche 20m² a letničková zmes Lednická radosť na ploche 11 m² (10.1.4 Modelový objekt č.2 - Výkres č.9 – Výsevný plán letničkového výsevu).

Ako súčasť celkového riešenia projektu „DNA,Knižnica vedomostí“, autorka práce ďalej spracováva okrem výsevného plánu riešenej plochy, aj osadzovací plán popínavých letničiek (10.1.4 Modelový objekt č.2 -Výkres č.10 – Osadzovací plán popínavých letničiek).

V rámci riešeného modelového objektu bola pri realizácii vysiatá letničková zmes s komerčným názvom Lednická radosť a Strakonická lúka, tieto zmesi boli poskytnuté k realizácii projektu ako sponzorský dar od firmy Černý - BioPro s.r.o. Letničkové zmesi boli letecky odoslané organizátorom festivalu (viď. Obrázková tabuľa č. 12).

5.3 MODELOVÝ OBJEKT Č.3

Výsledkom riešenia modelového objektu č. 3 (Medzinárodný festival záhrad Allariz v Španielsku) je osadzovací plán, technologické postupy založenia a nasledujúcej starostlivosti a položkový rozpočet, ktoré sú priložené v prílohách práce (10.1.5 Modelový objekt č.3 - Technológia založenia ornamentálneho letničkového záhona).

Ústredným prvkom vypracovaného projektu „DNA, matka spomienok“ (viď.10.2.3 Modelový objekt č.3) je DNA špirála, ktorá vedie cez celú riešenú parcelu. Kompozičným zámerom je vytvorenie vo vzniknutom vnútornom kruhovom priestore, kvetinové hodiny. Riešená plocha navrhovaného ornamentálneho záhona z predpestovanej sadby o ploche 65 m² sa člení na 12 plôch, ktoré sú rozlíšené farebne (striedanie farieb: červená, biela, oranžová, žltá, modrá, fialová). V rámci týchto plôch je zvolený ornament, ktorý má štylizovať strojček vo vnútri hodiniek (viď.10.1.5 Modelový objekt č.3 - Výkres č.11 – Osadzovací plán ornamentálneho letničkového záhona).

Sortiment letničiek vysádzaných podľa návrhu v modelovom objekte č. 3 zabezpečujú organizátori festivalu.

6 DISKUSIA

Uplatnenie kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve prináša obrovské možnosti v propagácii, reprezentácii a informovanosti o záhradníckom odbore. Prinášajú návštevníkom mnoho nových trendov a inovatívnych riešení osadenia ich vlastných záhrad.

Vysoká hodnota kvetinových záhonov prichádza hlavne pri ich použití v exteriéri teda pri vysadzovaní priamo na stanovisko. Vizuálne kvetinové záhony a záhony v nádobách vnímam však často ako plnohodnotné štylizácie kvetinových záhonov. Pri tvorbe takýchto záhonov sa hlavne zameriava na detail kvôli ich umiestneniu v bezprostrednej blízkosti davu návštevníkov, čo je často veľmi atraktívne a inšpiratívne pre návštevníka.

Najčastejším typom kvetinového záhona použitého v záhradníckom výstavníctve sú záhony kombinované s trvalkami, následne kombinované záhony a letničkové záhony. Je obtiažne nájsť výsadbu iba jednej skupiny rastlín, väčšina organizácií volí kombináciu viacerých skupín. V Českej republike medzi najvýznamnejšie uplatnenie kvetinových záhonov patrí exteriér výstavníckeho areálu Flora Olomouc.

Uplatnenie kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve ponúka veľmi atraktívnu možnosť propagácie jednotlivých druhov rastlín a prezentovania ich použitia v skupine. Areály, ktoré sú zacielené na použitie kvetinových záhonov, tvoria ohromné rozsiahle celky.

Je až skoro zarážajúce, koľko záhradníckych výstav, veľtrhov, festivalov, záhradných a kvetinových šou sa koná so zameraním na kvetinové záhony. Musím ale podotknúť zistenie, ktoré vyplynulo z analýz a hlavne z komunikácií s návštevníkmi niekoľkých výstav, že mnohí návštevníci takýchto podujatí vnímajú dané záhony, pokiaľ sú vysádzané na stanovisko v exteriéri, ako iba doplnok nejakej stavby (napríklad výstava G.H. Krumbiegela na zámku Pillnitz) či iba doplnok väčšieho celku (Flora Olomouc).

Však za posledné roky na záhradnícke výstavy s významným uplatnením kvetinových záhonov reagujú cestovné spoločnosti a čoraz viac sa vyskytujú na trhu ponuky špecializovaných zájazdov na tento typ podujatia, čím sa dostávajú záhradnícke výstavy s uplatnením kvetinových záhonov čoraz viac do povedomia spoločnosti.

Spracovaním návrhu modelového objektu č.1 som reagovala na plánovaný stav prestavby a nutného nového rozloženia kvetinových záhonov, prípadného doplnenia nových plôch.

Spracovanie modelového objektu č.2 a č.3 je špecifická časť práce. Oba tieto návrhy objektov boli vypracované pre zahraničné festivaly, ktorým bola táto práca zaslaná ako celkový projekt vypracovaný pre výberové konanie. Jedná sa o relatívne mladý typ záhradníckej výstavy, ktorý sa zatiaľ organizuje iba v niekoľko málo európskych krajinách. Tieto projekty boli porotou daných festivalov vybrané a následné realizované. Projekt medzinárodného festivalu záhrad v Ponte de Lima s názvom „DNA, knižnica vedomostí“ bol realizovaný v roku 2016. Projekt medzinárodného festivalu záhrad v Allariz „DNA, matka spomienok.“ je v súčasnosti v štádiu realizovania.

Účasť na medzinárodnom festivale v Portugalsku a v Španielsku bola pre mňa veľká skúsenosť. Uplatnenie kvetinových záhonov má široký rozsah použitia ale myslím si že do výstavných areálov patria. Pri zameraní na riešenie problematiku ma navyše zaujalo použitie kvetinových záhonov v expozičných záhradách. Tento typ záhradného festivalu ponúka mnoho nových možností.

Podľa môjho názoru je škoda, že v Českej republike sa nekoná festival tohto typu. O možnostiach organizovania medzinárodného festivalu v Českej republike sa zaoberá Stará (2014). Festival tohto typu by sa mohol konať napríklad v rámci Výstaviska Flóra Olomouc. V Českej republike sa koná výstava Najkrašie záhrady Zahrada Čech Litoměřice, ktorá má však iba z časti podobný charakter ako spomínané medzinárodné festivaly v Portugalsku a Španielsku.

7 ZÁVER

Bakalárska práca spracováva literárny prehľad o kvetinových záhonoch, výstavníckej tvorbe a použití rastlinného materiálu vo výstavníckej tvorbe. Pojednáva predovšetkým o uplatnení kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve. Zameriava sa na každoročne obnovované kvetinové záhony, špeciálne na letničkové záhony v záhradníckej tvorbe. Získané informácie analyzuje a logicky triedi.

Kvetinové záhony uplatňované v záhradníckom výstavníctve sú atraktívnym prvkom expozície, ktorá propaguje, reprezentuje a informuje o trendoch a sortimentoch rastlinného materiálu a nových štýloch v záhradnej architektúre.

V rámci bakalárskej práce bola uskutočnená podrobná analýza európskych výstav, veľtrhov, festivalov, záhradných a kvetinových šou, z ktorých je vytvorený prehľad najvýznamnejších z nich. Podujatia s vysokým zastúpením letničkových záhonov mapuje a spracováva k nemu fotodokumentáciu.

Práca sa ďalej zaoberá navrhnutím troch typov letničkových záhonov v rámci modelových objektov. Modelový objekt č. 1 – Navrhovaný výstavnícky priestor zameraný na prezentáciu kvetinových záhonov v areále Záhradníckej fakulty Mendelovej univerzity v Brne je tvorený rabatovým letničkovým záhonom z predpestovanej sadby. Riešenie modelového objektu č.1 spracováva medzištádium medzi realizáciami dvoch etáp projektu „Labyrint prírody a raj záhrad“. Jedná sa predovšetkým o výukové komponované záhony a o sortimentné záhony trvaliek a letničiek.

Modelový objekt č. 2 – Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima v Portugalsku rieši osadzovací plán letničiek z priameho výsevu. Modelový objekt č. 3 – Medzinárodný festival záhrad Allariz v Španielsku spracováva ornamentálny typ záhonu z predpestovanej sadby. Modelové objekty č.2 a č.3 sú špeciálne typmi použitia kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve. Jedná sa prevažne o letničkové kvetinové záhony, ktoré sú doplnené o trvalkovú výsadu. V rámci modelových objektov sú avšak navrhnuté výsadby iba z pestovateľskej skupiny letničiek.

8 SÚHRN A RESUME, KLÚČOVÉ SLOVÁ A KEY WORDS

SÚHRN

Táto bakalárska práca na tému „Kvetinové záhony a ich uplatnenie v záhradníckom výstavníctve“ spracováva literárny prehľad o kvetinových záhonoch, ich vlastnostiach a použití v záhradnej architektúre.

Následne sa zaoberá štúdiom uplatnenia kvetinových záhonov v záhradníckom výstavníctve, príkladmi najvýznamnejších európskych festivalov, výstav, veľtrhov, kvetinových a záhradných šou s ich uplatnením. Práca sa špecifikuje na každoročne obnovované kvetinové záhony so zameraním predovšetkým na použitie pestovateľskej skupiny letničiek. Celá práca je doplnená bohatou obrázkovou dokumentáciou.

Bakalárska práca ďalej spracováva tri modelové územia, ku ktorým vytvára osadzovacie plány, technologické postupy založenia a nasledovnej starostlivosti a položkový rozpočet.

Modelový objekt č. 1 – Navrhovaný výstavnícky priestor zameraný na prezentáciu kvetinových záhonov v areále Záhradníckej fakulty Mendelovej univerzity v Lednici spracováva rabatový letničkový záhon z predpestovanej sadby. Modelový objekt č. 2 – Medzinárodný festival záhrad Ponte de Lima v Portugalsku vypracováva osadzovací plán letničiek z priameho výsevu. Modelový objekt č. 3 – Medzinárodný festival záhrad Allariz v Španielsku vypracováva dokumentáciu k ornamentálnemu typu záhonu z predpestovanej sadby.

RESUME

This bachelor thesis with topic of „Flowerbeds and their usage in garden exhibitions“ processes literal overview about flowerbeds, their characteristics and usage in garden architecture.

Afterwards it deals with study of flowerbed usage in garden exhibitions, and with examples of most popular European festivals, exhibitions, fares, flower and garden shows. Thesis is specified on yearly reproduced flowerbeds with

focus on group of annuals. Entire thesis is supplemented with rich picture documentation.

Bachelor thesis then deals with three model areas. For these it creates layout plans, technological guides and itemized budget.

Model object no.1- Designed exhibition area focused on presentation of flowerbeds in Gardening faculty area in Lednice is processing rabat annual flowerbed made of pre-grown sprouts.

Model object no 2. – International festival of gardens Ponte de Lima, Portugal – produces layout plan of annuals planted directly.

Model object no.3 – International garden festival Allariz, Spain – produces documentation for ornamental type of flowerbed made of pre-grown plants.

KLÍČOVÉ SLOVÁ

Kvetinový záhon - Letničky - Záhradnické výstavníctvo - Európske - Záhradné festivaly, výstavy, veľtrhy, kvetinové a záhradné šou

KEY WORD

Flowerbed - Annuals - Gardening Exhibition - European - Garden festivals, exhibitions, fairs, flower and garden show

9 ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

9.1 ZOZNAM POUŽITÝCH LITERÁRNÝCH ZDROJOV

DROBNÝ I. ,OSVALD ,Z.1993. *Všetchno o letničkách*. Vydavateľstvo Slovart, s-r-o-, Bratislava, 1993. ISBN 80-7145-066-9

FESTIVAL INTERNATIONAL DE JARDINS IN PONTE DE LIMA. 2009. *5. festival international de jardins : 5th international garden festival*. Ponte de Lima : Festival International de Jardins in Ponte de Lima, 2009. ISBN 978-972-8846-25-1.

FESTIVAL INTERNATIONAL DE JARDINS IN PONTE DE LIMA. 2016. *3. festival international de jardins = 3rd international garden festival*. Ponte de Lima : festival international de jardins in Ponte de Lima, 2016. ISBN 978-972-8846-11-4.

JEKYLL, Gertrude. *Colour schemes fot the flower garden*. London: Country life, 1925.

JELICOE, G.; JELICOE, S. *The landscape of man: shaping the environment from prehistory to the present day*. New York, N.Y.: Thames and Hudson, 1995. ISBN 9780500278192.

KASPAROVÁ,H. -- VANĚK V. 1993; *Letničky a dvouletky* . Zemědělské nakladatelství: BRÁZDA, 1993. ISBN 80-209-0247-3

KOHOUT, V. *Naučný slovník zemědělský*. Praha: Zemědělské nakladatelství Brázda, 1992, 677 s. ISBN 80-209-0239-2

KORBAŘ, T., STRÁNSKÝ, A. *Technický naučný slovník*. 1. vyd. Praha: SNTL, 1964, 615 s.

KULIŠAN, A. *Květinové skupiny*. Praha: A. Neubert, 1915.

KUŤKOVÁ, T. -- KLASOVÁ, K. *Letničkové záhony z přímého výsevu*. Zahrada - park - krajina: odborný časopis oboru zahradní a krajinářská tvorba. 2015. sv. 25, č. 1, s. 18--22. ISSN 1211-1678.

KUŤKOVÁ, T. *Koncept prenášok z predmetu Kvetinárstvo I*, Lednice, 2011

KUŤKOVÁ, T. *Květinový záhon - trendy v použití letniček*. In *Produkce okrasných rostlin II. Sborník přednášek*. Lednice: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2007, s. 27--32. ISBN 978-80-7375-085-5.

KUŤKOVÁ, T. *Letničky z přímých výsevu – inšpirácie, potešení*; sborník Management sídelne zelene; Luhačovice 2004

KUŤKOVÁ, T. *Květiny v zahradní a krajinářské architektuře* : soubor prací a výsledků individuální tvůrčí činnosti. Habilitační práce. MENDELU Brno, 2012. 166.

KUŤKOVÁ, T. *Soudobé trendy v použití květin v zahradní a krajinářské architektuře* = Contemporary trends in flower use in landscape architecture. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013. 90 s. Folia Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis : edition of original papers and monographs =. ISBN 978-80-7375-708-3.

KUŤKOVÁ, T; ŠIMEK, P. *Kritické zhodnocení nabídky trvalek na našem trhu.* In: *Umění spolupráce. Luhačovice 2000. Sborník vybraných přednášek ze semináře pořádaného SZKT.* Praha: Spolek pro zahradní a krajinářskou tvorbu.

MACHOVEC, J. JAKÁBOVÁ, A. *Sadovnické květinářstvo.* Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita, 2006. ISBN 80806ř740X.

MACHOVEC, J. *Sadovnické květinářství.* Státní pedagogické nakladatelství Praha 1983

MAREČEK; *Zahradnický slovník naučný.* 3, CH-M. Praha: Ústav zemědělských a potravinářských informací, 1997. ISBN 80-85120-62-3; str. 250

MURÍNOVÁ, Adéla. *Ornamentální letničkové výsadby v historických parcích a zahradách.* Bakalářská práce. Lednice : Medelova univerzita v Brně, 2016

NOVOSADOVÁ, Vladěna. *Květinové záhony z přímých výsevů.* Diplomová práce. Lednice : Medelova univerzita v Brně, 2016

OTRUBA, I. *Zahradně architektonická tvorba - část zahradnické výstavnictví.* Brno. Mendelova zemědělská univerzita v Brně, 1999. ISBN 80-7157-363-9.

PONTE DE LIMA : 2. *festival international de jardins. 2006.* Ponte de Lima : 2. festival international de jardins. Ponte de Lima, Portugalsko : Festival international de jardins, 2006. ISBN 972-8846-08-8..

STARÁ, K. 2014. *Zahradní festivaly v Evropě.* Bakalářská práce. Lednice : Medelova univerzita v Brně, 2014.

ŠIMEK, P. *Koncept přednášek z předmětu zakládání a údržba zeleně pro obor ZAKA a MZKU.* Lednice, 2006

ŠUBECOVÁ, J.; *Každoročně obnovované výsadby květin.* Diplomová práce. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004 Lednice

TICHÁL, M. 2008. *Flora Olomouc 1958-2008: rozkvetlé půlstoletí.* Olomouc : Výstaviště Flora Olomouc, 2008. ISBN 978-80-254-1784-3.

9.2 ZOZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJOV

MARTINEK, J., HAVRÁNKOVÁ, T., KLASOVÁ, K. Zahradnické výstavnictví. Elektronická opora - Podpořeno projektem OPVK CZ.1.07/2.2.00/28.0220. [online]. 2014. [Citácia: 20.2.2017.] URL: <https://mendelu.sharepoint.com/zf/e-opory/ZAKA/ZV/ layouts/15/start.aspx#/SitePages/DomovskaStranka.aspx>.

EUGARDENS. EU EUROPEAN GARDENING PORTAL; 2017 EuGardens.Eu ; [online]. 2017. [Citácia: 20.2.2017.] URL: <http://eugardens.eu/>

FESTIVAL-INTERNATIONAL-DES-JARDINS. 2017. Festival-International-Des-Jardins. domaine de chaumon sur loire. [Online] 2017. [Citácia: 25. 3. 2017.] URL: <http://www.domaine-chaumont.fr/fr/festival-international-des-jardins>.

LIMA, FESTIVAL INTERNATIONAL DE JARDINS PONTE DE. 2017. Festival international de jardins ponte de lima. [Online] 2017. [Citácia: 28. 2. 2017.] URL: <http://www.festivaldejardins.cm-pontedelima.pt/jardim-corrente>.

FESTIVAL INTERNATIONAL DE XARDINS DE ALLARIZ. 2017.

Festival international de xardins de allariz. [Online] 2017. [Citácia: 28. 2. 2017.] URL: <http://www.allariz.gal/festival/>

SLOVNÍK.SK; Ringier Axel Springer Slovakia, a.s., 2010 [Online] 2017. [Citácia: 29. 1. 2017.] URL: <http://slovník.azet.sk/slovník-cudzich-slov/>

WORLD WEATHER AND CLIMATE INFORMATION. 2010-2016 World Weather and Climate Information; [Online] 2017. [Citácia: 30. 1. 2017.] URL: <https://weather-and-climate.com/>

9.3 ZOZNAM POUŽITÝCH PODKLADOV

1. Lednice. Dwg; (areál kampusu ZF Lednice); Súbor DWG programu AutoCAD; Lednice : Medelova univerzita v Brne; 2012
2. **Klasová, K.;** *Taxony_výuka_KZ1_ZS 2017-2018_požadavky.*; Dokument excel 2016, Lednice : Medelova univerzita v Brne, 2017.
3. Kaňek, J.;Výkres C. *Situácia stavby vyňatá* z Projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie –Súprava č.6-Akce *Lednice, Labyrint prírody a raj záhrad* - návštevnícke centrum pre propagáciu záhradníctva a záhradnej architektúry -Mierka 1:500; Dokument .jpg ; ARCHIKA; 9/2010 ; č zákazky: 24/2009
4. Festival international de Xardins de Allariz; *Planos Individuais das Parcelas con medidas*, Dokumet .pdf; Festival international de Xardins de Allariz; 2016; [online]. dostupné z: <http://www.allariz.gal/festival/concurso-2017/>
5. Festival international de Xardins de Allariz; *Planos Individuais das Parcelas* - Autocad DWG; Súbor DWG programu AutoCAD Festival international de Xardins de Allariz; 2016; [online]. dostupné z: <http://www.allariz.gal/festival/concurso-2017/>
6. Festival international de Xardins de Allariz; *Relación de Variedades Representativas de Plantas Ornamentales (ACUBAM)* (PDF); Dokument .pdf; Festival international de Xardins de Allariz; 2016; [online]. dostupné z: <http://www.allariz.gal/festival/concurso-2017/>
7. Festival international de Jardins Ponte de Lima; *Plant Plan Canteiros*; Dokument .pdf; Festival international de Jardins Ponte de Lima 2015; [online]. dostupné z: <http://www.festivaldejardins.cm-pontedelima.pt/candidaturas2016>
8. **Vachůn;** *Souhrnné meteorologické údaje Lednice 2010–2016*; Lednice : Medelova univerzita v Brne, 2017; [online]. dostupné z: https://is.mendelu.cz/auth/dok_server/dokumenty_cteni.pl?dok=189218;id=70698
9. Vachůn; *Meteorologické údaje 2017*; Lednice : Medelova univerzita v Brne, 2017; [online]. dostupné z: https://is.mendelu.cz/auth/dok_server/dokumenty_cteni.pl?dok=189219;

10. Google.com; *Satelitná fotka areálu ZF Lednice* ; Snímky google.Údaje máp
2017, [online], [citácia 25.2.2017]. dostupné z:
<https://www.google.cz/maps/place/Mendelova+univerzita:+Z%C3%A1hradn%C3%ADcka+fakulta/@48.7949372,16.7984042,258m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x4712d4a5a2b6877b:0xba80bd497171988f!8m2!3d48.7954384!4d16.7990158>

10 PRÍLOHY

10.1 TLAČENÉ PRÍLOHY

10.1.1 OBRÁZKOVÉ TABULE

- Obrázková tabuľa č.1 - Obrázok A1-A4
- Obrázková tabuľa č.2 - Obrázok C1-C2
- Obrázková tabuľa č.3 - Obrázok D1-D2
- Obrázková tabuľa č.4 - Obrázok E1-E2
- Obrázková tabuľa č.5- Obrázok F1-F4
- Obrázková tabuľa č.6- Obrázok G1-G5
- Obrázková tabuľa č.7 - Obrázok H1-H5
- Obrázková tabuľa č.8 - Obrázok I1-I6
- Obrázková tabuľa č.9 - Obrázok J1-J3
- Obrázková tabuľa č.10 - Obrázok K1-K5
- Obrázková tabuľa č.11 - Obrázok L1-L4
- Obrázková tabuľa č.12 - Obrázok M1-M6

10.1.2 TABUĽKY

- Tabuľka č.1: Prehľad najvýznamnejších európskych festivalov, výstav, veľtrhov, kvetinových a záhradných šou
- Tabuľka č.2: Výkaz výmer riešeného územia rok 2016
- Tabuľka č.3: Porovnanie výkazu výmer súčasného stavu s navrhovaným
- Tabuľka č.4: Meteorologické údaje z roku

10.1.3 MODELOVÝ OBJEKT Č.1

- Výkres č.4 – Situácia areálu ZF Lednice
- Výkres č.5 – Schéma areálu ZF Lednice
- Výkres č.6 – Osadzovací plán letničkového záhona
- Výkres č.7 – Výšková gradácia letničkového záhona
- Výkres č.8 – Vizualizácia letničkového záhona_Pohľad A
- Technológia založenia letničkového záhona

10.1.4 MODELOVÝ OBJEKT Č.2

- Výkres č.9 – Výsevný plán letničkového výsevu
- Výkres č.10 – Osadzovací plán popínavých letničiek
- Technológia založenia letničkového záhona z priameho výsevu

10.1.5 MODELOVÝ OBJEKT Č.3

- Výkres č.11 – Osadzovací plán ornamentálneho letničkového záhona
- Technológia založenia ornamentálneho letničkového záhona

10.2 PRÍLOHY NA CD

10.2.1 MODELOVÝ OBJEKT Č.1

- Výkres č.3 – Orientačná schéma_Návrh širšie vzťahy (.pdf)
- Výkres č.2 – Súčasný stav_ Labyrint prírody a raj záhrad v kampusu ZF MENDELU (.pdf)
- Výkres č.1 – Súčasný stav_ortofoto (.pdf)

10.2.2 MODELOVÝ OBJEKT Č.2

Súťažný návrh Ponte de Lima – DNA knižnica vedomostí:

(Popis: súťažný návrh v plnom-originálnom formáte, v anglickom jazyku)

- Finančná rozvaha
 - Bill of quantities (.pdf)
- Súťažný návrh
 - Concurso festival jardins 2016_Model_ AUTORS_LODER_MARTINEK_KRAJCIROVA (.pdf)
- Technická dokumentácia
 - Ground area – dimensions (.pdf)
 - Ground area – distribution (.pdf)
 - Locations of fixing points for DNA 1 (.pdf)
 - Locations of fixing points for DNA 2 (.pdf)
 - Planting plan (.pdf)
 - Solution Chessboard (.pdf)
 - Stands for climbing plants (.pdf)

10.2.3 MODELOVÝ OBJEKT Č.3

Súťažný návrh Allariz:

(Popis: súťažný návrh v plnom-originálnom formáte, v anglickom/španielskom jazyku)

- Finančná rozvaha
 - Bill of quantities (.pdf)
- Súťažný návrh
 - Competition_proposal_garden_of_memories_Loder_Krajcir_ova_Czech_Republic_DNA_mother_of_memories (1) (.pdf)
- Technická dokumentácia
 - Ground area – dimension (.pdf)
 - Ground area – distribution (.pdf)
 - Plan situacion of all (.pdf)
 - Plan situation of central flower beds (.pdf)
 - Planting plan for central flower beds ; colored scheme (.pdf)
 - Planting plan for central flower beds (.pdf)
 - Planting plan for climbing plants (.pdf)
 - Solution of wooden post and their color (.pdf)
 - Water vortex sculpture (.pdf)